

Марія Морозенко

A Shiba Inu dog with orange and white fur is lying on its side on a red brick wall covered in snow. The dog's head is resting on the bricks, and it is looking down. In the background, there are green plants and a snowy landscape.

ВІРНІСТЬ ХАТІКО

Марія Морозенко - українська дитяча поетеса,
членкиня [Національної спілки письменників України](#) (з
2006), літературна редакторка, філологиня, лауреатка
багатьох літературних премій

Ім'я при народженні	Мороз Марія Миколаївна
Народилася	15 березня 1969 (53 роки) с. Малин , Рівненська область
Країна	Україна
Діяльність	письменниця , Голова Творчого об'єднання дитячих письменників Національної спілки письменників України (від 2016) та від 2019 - Київської організації Національної спілки письменників України , керівниця та ведуча культурологічної студії «Духовність української родини» при Національному музеї літератури (від 2005).
Alma mater	Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Творчий доробок письменниці

- драми;
- дитячі казки;
- серії пізнавальних загадок,
- книга для родинного читання;
- проза для підлітків.

Книжкові видання

- збірка «Зоряні перевесла» (1999);
- історична поема «Княгиня Ольга» (2004);
- літературний переказ казки «Дванадцять місяців» (2005);
- збірка «Елегія любові» (2006);
- «Іван Сірко Великий характерник» (2009);
- "Незвичайні пригоди Чока..." (2010);
- «Іван Сірко Славетний кошовий» (2013);
- «Найвірніші» (2014);
- «Іван Сірко» (2015) - два романи в одній книзі;
- «Вечорової пори» (2013, 2017 — оновлена);
- «Я закохалася» (2017).

Марія Морозенко

Нагороди і відзнаки

2005 – золота нагорода 3-ї Всеукраїнської виставки-ярмарку «Буквиця»;

2008 - лауреатка конкурсу «Рукомесло» в номінації «Твори для дітей»;

2008 - етюд «Вони і лелеки» - один із найкращих українських новел конкурсу «Сила малого»;

2009 - перемога в конкурсі «Українська сила»;

2009 - ювілейна медаль «90-річчя карного розшуку України»;

2010 - переможець конкурсу «Різдвяне диво»;

2010 - лавреатка (лауреатка) урядової Літературної премії імені Лесі Українки;

- дипломи численних пісенних фестивалів та міжнародних конкурсів.*

Громадська і волонтерська діяльність

Марія Морозенко займається волонтерською діяльністю, допомагає бійцям, що воюють на Сході, відвідує поранених воїнів у шпиталі, які чекають на підтримку та спілкування.

ЦЕ ЦІКАВО!

Акітський собака — порода собак, виведена в *префектурі* Акіта на японському острові Хонсю.

- Кольори: білий колір, тигровий, Sesame, Red Fawn
- Зріст: самки: 58–66 см, самці: 64–71 см, самці: 64–70 см, самки: 57–64 см
- Тривалість життя: 10–12 років
- Характер: вірний, витриманий, впертий, тямущий, сприйнятливий, відданий, сміливий
- Вага: самки: 32–45 кг, самці: 45–59 кг; самці: 30–34 кг, самки: 25–30 кг.

Префектура – орган управління, на чолі якого стоїть префект (префект – голова).

«... собаки — добрі помічники та надійні друзі...» (Історична довідка)

Ха'тіко ([10 листопада 1923](#) — [8 березня 1935](#)) — [пес](#) породи [Акіта-іну](#), який народився на фермі неподалік міста [Одате](#), префектура [Акіта](#). Символ вірності і відданості в [Японії](#).

Пес став відомим на всю Японію в [1932](#) після публікації в одній з найбільших газет [Токіо](#) статті «Відданий старий пес чекає повернення свого господаря, який помер сім років тому».

Хатіко (Хаті) приходив на станцію протягом 9 років аж до своєї смерті.

Історія про «собаку, що став неодмінним атрибутом пристанційної площі»

Скульптор Теру Андо виліпив собаку в бронзі і 21 квітня 1934 встановив пам'ятник перед станцією Сібуя, на відкритті якого був присутнім і сам Хаті.

Тоді на постаменті і з'явився напис «Вірний собака Хатіко».

(Ха'тіко — зменшувально-пестливе від Хаті).

Ще дві скульптури: одна у префектурі Акіта, там, де народився пес, друга зображає групу цуценят породи акіта і називається «Юний Хатіко і його друзі».

На історії Хатіко у 2009 році був заснований

фільм «Хатіко: Найвірніший друг».

<https://www.google.com/search?q=%C2%AB%D0%A5%D0%B0%D1%82%D1%96%D0%BA%D0%BE%3A+%D0%9D%D0%B0%D0%B9%D0%B2%D1%96%D1%80%D0%BD%D1%96%D1%88%D0%B8%D0%B9+%D0%B4%D1%80%D1%83%D0%B3%C2%BB>.

Теорія літератури

Оповідання — невеликий за обсягом прозовий твір, у якому зображувалась одна подія з життя одного, або двох сформованих персонажів.

Анімалістичний жанр, анімалістика (лат. animalis — «тварина») — різновид мистецтва, зображення тварин у живописі, скульптурі, графіці, літературі.

Анімаліст - митець, який спеціалізується в цьому жанрі. Він приділяє основну увагу художньо-образній характеристиці тварини і з науковою точністю передає її анатомічну будову.

Композиція — побудова літературного твору

Поняття про сюжет

Сюжет – *послідовність подій, яка складає зміст художнього твору.*

- **Сюжет складається з певних частин:**
- **експозиція** – *письменник розповідає про час і місце дії, знайомить з героями;*
- **зав'язка** – *подія, від якої починається історія героїв твору;*
- **розвиток дії** ;
- **кульмінація** – *найнапруженіший момент в житті героїв;*
- **розв'язка** – *чим закінчується історія.*

Позасюжетні елементи в літературі

Опис — це літературне
зображення зовнішнього світу:

*пейзажу,
портрета,
світу речей*

або подій, які відбуваються день у день.

- Описи присутні практично в кожному прозовому творі.

Авторські відступи — це розгорнуті
висловлювання автора (необов'язковий елемент у
композиції твору).

Марія Морозенко. «Вірність Хатіко»

Розповідь про «нову історію дружби»

Сюжет

Увідповіднити події з оповідання та сюжетні елементи (письмово):

1. Експозиція –
2. Зав'язка –
3. Розвиток дії –
4. Кульмінація –
5. Розв'язка -

Марія Морозенко. «Вірність Хатіко»

Розповідь про «нову історію дружби»

Сюжет

(Перевір себе на уважність)

Експозиція: Хатіко — восьмий собака в господаря.

Зав'язка: господар ферми дарує Хатіко.

Розвиток дії: прощання та зустрічі на вокзалі.

Кульмінація: професор помирає від нападу серця.

Розв'язка: смерть Хатіко.

(Відповіді до завдання №8 із підручника на с. 188. (автори: Олеся Калинич, Світлана Дячок). У відповідні події з оповідання та сюжетні елементи.

1. г, 2. б, 3. в, 4. а, 5. Ґ)

«Дозволь, **я розкажу** тобі про Хатіко і його господаря — професора Хідесабуру Уено».
(Розповідь ведеться від І особи «... я розкажу...»).

ПОЗАСЮЖЕТНІ ЕЛЕМЕНТИ

Портрет професора:

«... Хатіко захотів залишитися із цим чоловіком, що мав світлий погляд і неймовірно теплі лагідні руки, які вміли ніжно гладити собачу шерстку»,

Характеристика господаря:

«... лагідно говорив усміхнений професор...»,
«... світле лице професора, як і чув його неповторний голос...»,

«Гірко, що собачий вік такий короткий».
«Ти настільки чудовий пес, що не можеш будь-кого залишити байдужим».

«Мав надію [Хатіко], що почує за ними рідний голос [професора]».

«Я назву тебе Хатіко — восьмим».

ПОЗАСЮЖЕТНІ ЕЛЕМЕНТИ

Портрет Хатіко:

«Маленький песик... був іще зовсім крихітним, а його досвід спілкування з людьми — мізерним».

Характеристика образу собаки:

«... неймовірне цуценя!»

«... чудовий песик...»,

«Хатіко на правду був розумним і слухняним песиком».

«... вірного чотирилапого друг...»,

«Вірний пес марно чекав його на станції, сумним поглядом проводжаючи усіх пасажирів».

«... відданий Хатіко заповзято вірив у повернення свого господаря»,

«... наполегливістю вірного пса...»,

«... став неодмінним атрибутом пристанційної площі...»,

«Хатіко відтепер усе частіше сумував, згадуючи колишні щасливі дні».

Художні засоби твору

Епітети:

«... похмура тиша...»,
«... побачити живе втілення відданості...»,
«... вірний пес Хатіко...»,
«... наближення рідної людини...»,
«... розумними очима...»,
«Розчулені торговці...»,
«Осиротілий пес...»,
«Бідолашний Хатіко...».

Звертання:

«Учителю, собачку **породи акіта** я хотів би подарувати вам на знак вдячності». «Я певен — ти все розумієш, Хатіко, ...». «Бідолаха, ти мабуть не знаєш ...».

Метафора:

«... на подвір'ї його [Хатіко] зустрічала похмура тиша, яка запанувала тут від дня неповернення професора...».

Марія Морозенко. «Вірність Хатіко»

Літературний диктант

1. Ця історія про
2. У перекладі з японської слово «хатіко» означає
3. Хто подарував професорові собачку?
4. З якого міста прибував поїзд, на якому приїжджав професор?
5. Що трапилося з господарем?
6. Хто підгодовував тварину?
7. Хто стежив, щоб собаку ніхто не ображав?
8. На що сподівався Хатіко?
9. «Минали роки. Про Хатіко дізнався ...».
10. «Про пса писали ... , заради нього на станцію Сібуя приїздили ...».
11. За скільки років розлуки собака не забув господаря?
12. Як стоїть Хатіко на пероні дотепер?

Кроссенс

(За картинками назвати автора та твір)

1

2

3

8

9

4

7

6

5

Криптограма. Відповідь: «Гра —це чудово, але у визначений час і у визначеному місці».

«Український Хатіко»

Собака Крим на руїнах будинку в Україні «оплакував» господарів (2022 р.)

Що об'єднує тварин та в чому їхня відмінність?

Собака Крим (відмінне)	СПІЛЬНЕ між тваринами	Собака Хатіко (відмінне)

Відомий помічник ЗСУ

Пес Патрон (нар. [2019](#)) — український собака-винюхувач вибухівки, [джек-рассел-тер'єр](#), талісман [Служби України з надзвичайних ситуацій](#), ^{[2][3]} який здобув велику популярність за часів [російсько-української війни](#).

У КУЛЬТУРІ

- [Пес Патрон \(марка\)](#)
- Пісня «Пес Патрон» гурту [Karta Svit](#)
- «Пес Патрон. Маленька історія про велику мрію», автор Зоряна Живка, ілюстратор Богдана Бондар, [Свічадо](#), 2022
- Пісня [«Пес Патрон»](#) гурту [Закрите суспільство](#)

Нагороди

- 8 травня 2022 року [Президент України Володимир Зеленський](#) нагородив Патрона медаллю «За віддану службу», а його господаря Михайла Ільєва — [орденом «За мужність»](#) III ступеня.
- 27 травня 2022 року на [75-му Канському кінофестивалі](#) Патрон отримав [«PalmDogManitarian^{\[en\]}»](#), нагорода, яку вручають за зв'язок між людством і собаками^[19].
- 23 червня 2022 року пес отримав «Золоту лапу», нагорода від ірландського клубу кінологів.
- 12 липня 2022 року пес отримав грамоту та бойову монету від двох престижних організацій США: [«Veterans of Foreign Wars^{\[en\]}»](#) та «Bomb Techs Without Borders».
- 20 листопада 2022 року Патрон став першим собакою в історії з титулом «Пес доброї волі» від [UNICEF](#).

УВАГА ВСІМ!

«... життя наших улюбленців триває
доки, доки ми пам'ятаємо їх...»

Домашня робота

1. Підготуйте світлини домашніх улюбленців (тварин) та вакажіть їхню кличку або тварини, яка живе на Землі.
2. Метод «Пробую перо».

Напишіть оповідання про домашню тварину.

(Обсяг – до 1 сторінки).

Бесіда

(Незакінчене речення)

- ✓ Сьогодні на уроці я зрозумів / зрозуміла....
- ✓ Мені було цікаво прочитати (почути)....
- ✓ Я навчився / навчилася....
- ✓ Не сподобалося те, що...
- ✓ Ще хотів би/ хотіла б дізнатися про...

